

*Ігор Миколайович Кушнір,
Голова правління – президент
ХК «Київміськбуд»,
кандидат юридичних наук*

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Проблематика сталого розвитку національної будівельної галузі в її конституційному, економіко-правовому, інвестиційному, інноваційному та безпосередньо правовому розрізі останні роки так і не набула належного визнання у межах галузевих юридичних досліджень. Ця проблематика є надзвичайно складною та багатогранною не лише теоретично чи методологічно актуальною, а й такою, що має безпосереднє практичне значення. Адже проблема житла зачіпає інтереси усіх без винятку громадян, що проживають у країні. Не меншу актуальність мають й питання забезпечення належною інфраструктурою, офісними приміщеннями, будівлями соціального призначення, виробничими потужностями тощо. Усі ці та безліч інших напрямів є предметом діяльності національної будівельної галузі, яка вимагає забезпечення належним, якісним, сучасним правовим інструментарієм, що відповідає європейським стандартам різного рівня та спрямування – як безпосередньо у частині технічних характеристик, так і в частині оподаткування. Імплементація європейських стандартів у сфері оподаткування є й частиною виконання Україною взятих на себе зобов'язань за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом (далі – ЄС), Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію) [11].

Аналіз останніх досліджень та публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми оподаткування будівельної галузі в Україні, зокрема й через призму міжнародних та європейських стандартів, дає підстави стверджувати, що у цій сфері існує значний спектр правових проблем, які досі залишаються за межами фундаментальних академічних досліджень і фактично ще не були предметом наукового аналізу з точки зору завдань та інструментів правової аналітики й методології.

Окремі проблеми, пов'язані із запровадженням європейських стандартів до національного правового поля, відображені у працях Ю. Аністратенко, Р. Гаврилук, Д. Гетманцева, М. Кучерявенка, Р. Макаруча, О. Музики-Стефанчук, О. Орлюк, Л. Савченко, Я. Толкачова та ін. Водночас у частині визначення особливостей оподаткування саме будівельної галузі, а тим паче через призму впливу європейських стандартів, ці питання у вітчизняній фінансово-правовій науці фактично відсутні.

Метою статті є комплексне дослідження напрямів імплементації європейських стандартів до національного податкового законодавства та визначення їхнього впливу на розвиток будівельної галузі України.

Основні результати дослідження. Угода про асоціацію [11] оцінюється як один із найбільш впливових факторів, що сприяє економічному розвитку України, забезпечує її сталий розвиток на майбутній період. Вона є всеохоплюючою рамковою угодою, положення якої, на думку П. Ван Елсувеге, «поширюються на весь спектр відносин між Україною та ЄС»; її комплексний характер пояснюється «не тільки регулюванням усіх сфер відносин, а й поставленими цілями, зокрема, досягненням економічної інтеграції України у внутрішній ринок ЄС шляхом створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі» [4, с. 10–11]. Фактично комплексний характер Угоди про асоціацію впливає на всі сфери економічного та суспільного життя, зокрема й на сферу будівництва, сферу оподаткування тощо. Адже, як відомо, вона передбачає для України зобов'язання імплементувати близько 350 європейських актів до 2025 р.

Відповідно до першого моніторингу, здійсненого експертами Українського центру європейської політики влітку 2016 р. [1], Україна не виконала повною мірою жодного зобов'язання, ви-

значеного в Угоді про асоціацію на період з 2014 р. по перше півріччя 2016 р. Певний прогрес був продемонстрований лише у напрямках, що стосувалися запуску зони вільної торгівлі, а саме державних закупівель, прозорості видобувних галузей, технічного регулювання, санітарних і фітосанітарних заходів. Також частковий успіх вдалося досягти у сфері енергетики. Другий моніторинг виконання Угоди про асоціацію показав певний прогрес, але загалом результати також виявилися невтішними. Так, за період з 1 липня 2016 р. по 1 листопада 2016 р. Україна мала адаптувати законодавство з 44 зобов'язаннями, із яких виконаними (адаптованими згідно з вимогами європейського законодавства) можна назвати лише 8. Найбільша кількість зобов'язань припала на сектори енергетики – 13 та захисту довкілля – 15.

Практично успішним став третій моніторинг, пов'язаний зі сферою оподаткування. Адже саме ця сфера опинилася за один крок до успішної адаптації законодавства. Була майже завершена адаптація до вимог двох директив ЄС, що регулюють питання кодифікації і стягнення акцизного збору, й введена до практики роботи Державної фіскальної служби України. Хоча експерти зауважували, що для повного її завершення необхідно повністю уніфікувати перелік підакцизних товарів відповідно до вимог ЄС, а також гармонізувати з європейськими вимогами структуру і ставки акцизного податку, які стягуються із тютюнових виробів.

Із зазначеним висновком можна деякою мірою погодитися. Адже, дійсно, імплементація податкових стандартів до національного законодавства набула активного впровадження щонайменше на рівні законодавчих розробок. Водночас оцінювати цю сферу виключно через призму акцизного збору, а тим паче на прикладі оподаткування тютюнових виробів, є таким, що не відображає повної картини у цьому напрямі. Оскільки впровадження європейських стандартів у напрямі оподаткування впливає на всі галузі виробництва й споживання в Україні, зокрема й будівельну галузь.

Зазначимо, що будівельна галузь загалом є прикладом галузі, в якій впровадження європейських стандартів має комплексний характер, і не обмежується виключно податковим напрямом. Так, в Україні з 1 липня 2018 р. мають набути чинності так звані Єврокоди – європейські норми на проектування будівельних конструкцій, що одностайно оцінюється як позитивний фактор для розвитку вітчизняного ринку нерухомості. Єврокоди не встановлюють вимог до технології будівництва, а поширюються виключно на проектування будівельних конструкцій та встановлення їх відповідної надійності і безпеки через технічні принципи. У цьому напрямі перед Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України було поставлено завдання прийняття як національних стандартів усіх 58 частин Єврокодів і 57 національних додатків до них (крім ДСТУ-НБ EN 1997-2 «Єврокод 7. Геотехнічне проектування. Частина 2. Дослідження і випробування ґрунту», який не містить відповідних параметрів). Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. № 547 «Про затвердження Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій і будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами Європейського Союзу» [8], проектування за Єврокодами в Україні поширюється на нове будівництво і реконструкцію об'єктів, що відносяться до I, II, III і IV категорій складності.

По-перше, Єврокоди встановлюють гарантований рівень надійності при проектуванні будівельних конструкцій і, як наслідок, споруд загалом, дають змогу більш швидко і якісно виконувати проектування. По-друге, розширюють можливості будівельних компаній щодо виходу на будівельні ринки інших країн. По-третє, за рахунок встановлення зрозумілих для іноземних інвесторів і проектувальників вимог до проектування, створення єдиного нормативного поля, підвищується інвестиційна привабливість будівельної галузі України. Крім того, як очікується, застосування Єврокодів прискорить процес впровадження прогресивних технологій і сучасних матеріалів в практику роботи компаній, що працюють на будівельному ринку України, і дасть можливість вітчизняним компаніям оптимізувати витрати на зведення об'єктів будівництва [2]. Останнє має суттєве значення й для подальшого оподаткування результатів будівельної діяльності.

Слід зауважити, що протягом перехідного періоду, який триватиме декілька років, в Україні нарівні з європейськими діятимуть і вітчизняні будівельні норми на проектування. Відповідно, за замовником будівництва залишається можливість самостійно вибирати й приймати рішення, за якими з нормативних документів здійснювати проектування конструкцій.

Зазначимо, що практика впровадження європейських стандартів країнами, що не входять до ЄС, притаманна не лише Україні. Зокрема, активне впровадження європейських стандартів почалося у Білорусі ще в 2010 р. За цей час було введено в дію 58 технічних кодексів усталеної практики з проектування конструкцій із різних матеріалів, ідентичних Єврокодам. Експерти погоджуються: застосування Єврокодів підвищить конкурентоспроможність галузі та її експортні можливості [6]. При цьому при впровадженні 58 технічних кодексів усталеної практики було встановлено 608 національних програм до 33 технічних кодексів усталеної практики. І в цьому немає нічого дивного, адже за кордоном на додаток до Єврокодів традиційно виходить безліч пояснювальних документів. Нині стосовно Єврокодів для країн – членів ЄС зареєстровано понад 1 500 параметрів, що визначаються на національному рівні. Це означає, що при впровадженні Єврокодів необхідний період так званої національної адаптації, який передбачає не тільки розробку параметрів, що визначаються на національному рівні, а й проведення порівняльних розрахунків, випробувань, верифікацію програмного забезпечення, навчання експертів тощо.

Наведений вище приклад впровадження Єврокодів до вітчизняної будівельної галузі є прикладом імплементації у правовому розрізі технічних стандартів, що здійснюють активний вплив на рівень розвитку будівельної галузі та її інвестиційну складову. Серед факторів, що напряду впливають на інвестування коштів до будівельної сфери, є також рівень податків на нерухомість, оподаткування діяльності у сфері будівництва, податкові канікули, пільгове оподаткування тощо.

Недаремно сучасні дослідники серед напрямів стратегічного розвитку будівельної сфери, з урахуванням взаємного впливу факторів, які враховують інноваційні, соціально-економічні складові, називають «впровадження європейських стандартів будівництва, що сприяють більш високим темпам впровадження нових матеріалів та технологій; запровадження державно-приватного партнерства, кластерів у житловій сфері; надання податкових канікул, пільгове оподаткування підприємств та організацій житлової сфери, що розробляють та впроваджують інновації» [9, с. 103]. Цей висновок робиться стосовно житлової сфери, але він буде справедливим і щодо будь-якого будівництва загалом.

І в цьому сенсі роль Угоди про асоціацію є визначальною, адже вона – це не просто правовий документ, це, фактично, чіткий перелік зобов'язань щодо адаптації європейських стандартів у різних сферах, зі встановленням чіткого плану такої адаптації протягом усього десятирічного періоду, передбаченого для виконання Угоди про асоціацію в усіх сферах, яких вона стосується. У її межах пропонується привести у відповідність до низки директив ЄС і податкове законодавство.

Слід зауважити, що співпраці у сфері оподаткування присвячена глава 4 розділу V Угоди про асоціацію. При цьому аналіз її положень свідчить про те, що основна частина її вимог стосується непрямих податків. Поряд із цим Угода зачіпає такі питання, як обмін податковою інформацією, співробітництво у сфері боротьби з економічними злочинами тощо. Усі вони так чи інакше мають вплив і на будівельну галузь.

Зокрема, у частині акцизів, для будівельної галузі має значення зобов'язання держави відповідно до доповнення XXVIII до глави 4 Угоди про асоціацію наблизити законодавство України до стандартів актів ЄС, таких як: Директива 2008/118/ЄС від 16 грудня 2008 р. щодо загальних умов акцизного збору, що скасовує Директиву 92/12/ЄЕС, та Директива 2003/96/ЄС від 27 жовтня 2003 р. про реструктуризацію системи Співтовариства щодо оподаткування енергетичних продуктів і електроенергії [11]. Ці вимоги передбачають правила визначення бази оподаткування, перелік операцій, що підлягають оподаткуванню акцизним зборами, а також мінімальні ставки.

Аналіз, що проводився експертами, засвідчує: практично всі мінімальні ставки ЄС на споживання підакцизних товарів істотно перевищують українські акцизи. Наприклад, це стосується акцизів на енергетичні продукти. Так, на виконання Директиви 2003/96/ЄС Україна повинна встановити ставки акцизних податків не нижче передбачених директивою. При цьому ставки енергетичного податку встановлені залежно від енергетичної складової продукту, а також цілі використання. Наприклад, мінімальні ставки щодо палива для двигуна повинні становити (євро за 1 000 л): етиловий бензин – 421, газойль – 330, гас – 330, скраплений газ – 125 [1; 3]. Пільгові умови передбачені для палива, яке використовується у таких галузях: сільське господарство; ста-

ціонарні двигуни; машини, які використовуються у будівництві, громадських роботах; машини, які використовуються поза громадськими дорогами.

Натомість чинний Податковий кодекс України передбачає такі ставки (євро за 1 000 л): бензини – від 30 (авіаційний бензини) до 198 (бензин для двигунів), газойль – від 98 до 128, гас – від 19 до 182, скраплений газ – 44 [7]. Таким чином, акцизи на споживання палива для двигунів в Україні можуть істотно зрости: у середньому в два-три рази. Як зазначено вище, для машин, які використовуються у будівництві, європейське законодавство допускає встановлення пільг. Цей фактор має суттєве значення для розрахунку собівартості будівельних робіт та впливає на визначення кінцевої ціни для замовника об'єкта будівництва.

Важливим є те, що Угода про асоціацію не визначає конкретні терміни для зближення ставок акцизів, а лише обмежується таким формулюванням: «Положення Директиви повинні імплементуватися поступово, з огляду на потреби України в сфері захисту навколишнього середовища та енергоефективності» [11].

У частині податку на додану вартість (далі – ПДВ), то, як відомо, він є основним для функціонування внутрішнього ринку ЄС. Свого часу Іспанія була вимушена ввести ПДВ у 1986 р. для того, аби увійти до складу ЄС. Згідно з доповненням XXVIII до глави 4 Угоди про асоціацію, Україна повинна наблизити законодавство до стандартів, закріплених такими актами ЄС: Директива 2006/112/ЄС від 28 листопада 2006 р. про загальну систему ПДВ; Директива 2007/74/ЄС від 20 грудня 2007 р. про звільнення від ПДВ і мит на товари, що ввозяться особами, які подорожують із третіх країн; Директива 86/560/ЄЕС від 17 листопада 1986 р. про гармонізацію законодавства країн-учасниць щодо податків з обороту – заходів щодо відшкодування ПДВ суб'єктам оподаткування, заснованих поза територією Співтовариства [11]. Стосовно останньої директиви, то гармонізація ПДВ вимагається для уникнення спотворення конкуренції, аби не нашкодити вільному обігу товарів на внутрішньому ринку ЄС.

На користь України у сфері ПДВ є те, що Директива про систему ПДВ багато в чому знайшла своє відображення у положеннях Податкового кодексу України [7]. Адже як і Податковий кодекс України, Директива визначає поставку товарів як передачу права розпорядження товарами як власника, а поставку послуг – як будь-яку трансакцію, що не є постачанням товарів. Згідно з Директивою мінімальна ставка ПДВ повинна становити не менше 15%. Пільгова ставка в розмірі не менше 5% може застосовуватися до вичерпного переліку операцій. Слід зауважити, що для національної будівельної галузі це питання має істотне значення, адже на даний момент в частині оподаткування житлового будівництва діє відповідна податкова пільга.

Угода про асоціацію зачіпає також і сферу відшкодування ПДВ. У статті 351 робиться окремий акцент на тому, що Україна повинна вдосконалити процедуру відшкодування ПДВ, усунути накопичені заборгованості, забезпечити ефективний збір податків і посилити боротьбу з податковим шахрайством і ухиленням від сплати податків. Слід зауважити, що Україна вже зробила ряд кроків на шляху вдосконалення відшкодування ПДВ, прийнявши Закон від 31 липня 2014 р. № 1621-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» [5], який кардинально змінив порядок адміністрування ПДВ і ввів ПДВ-рахунки. Наступним кроком стала розробка підзаконних нормативно-правових актів на виконання цього Закону, яка дала змогу запровадити цей механізм на практиці.

Одним із напрямів запровадження європейських стандартів до податкового законодавства є обмін інформацією. Так, відповідно до ст. 127 Угоди про асоціацію, Україна зобов'язується дотримуватися міжнародних стандартів у сфері боротьби з ухиленням від сплати податків, до яких, серед іншого, відноситься Угода Організації економічного співробітництва і розвитку (далі – Угода ОЕСР) про обмін інформацією з питань оподаткування. Як зазначається, Угода ОЕСР на сьогодні є зразком міжнародного механізму обміну інформацією [11]. Зазвичай такі угоди укладаються у разі відсутності угоди про уникнення подвійного оподаткування, що містить положення про обмін інформацією. Як правило, такі угоди укладаються між країнами ОЕСР і так званими офшорними юрисдикціями. Для України обмін інформацією можливий відносно 105 юрисдикцій з огляду на 73 угоди про уникнення подвійного оподаткування та Конвенції про взаємну адміні-

стративну допомогу в податкових питаннях [3]. При цьому нині обмін податковою інформацією забезпечений з усіма країнами ЄС.

Водночас зазначений напрям зазнає поступових змін у самій Європі. Так, серед запропонованих 21 червня 2017 р. Єврокомісією змін Директиви про адміністративне співробітництво у податкових справах. У березні 2018 р. Рада ЄС досягла політичної згоди щодо внесення змін до Директиви Ради 2011/16/ЄС [10]. Ця Директива ввела обов'язковий автоматичний обмін інформацією в сфері оподаткування транскордонних операцій. Метою внесення змін є зобов'язання посередників у таких транскордонних операціях надавати звітність про потенційно агресивні методи податкового планування. У проекті змін немає чіткого визначення поняття «методи агресивного податкового планування», але існує перелік «характерних ознак», які слугують індикаторами ухилення від оподаткування або податкових зловживань. До них, серед іншого, відносяться механізми, які: 1) передбачають транскордонний платіж на користь одержувача, який знаходиться в державі з нульовим або низьким рівнем оподаткування; 2) дають змогу заявити амортизаційні відрахування щодо одного і того самого активу в більш ніж однієї юрисдикції; 3) дають змогу декільком платникам податків вимагати звільнення від подвійного оподаткування стосовно однієї і тієї ж статті доходів в декількох юрисдикціях [10]. Як вбачається, пропонувані заходи є одним зі способів інформування щодо усунення від подвійного оподаткування будь-яким із методів, що передбачаються фінансово-правовою теорією (зокрема, М. Кучерявенко та О. Орлюк серед них наводять відрахування, звільнення, кредит, знижку [12, с. 340]).

Ці зміни були розроблені на основі Заходу 12 Плану дій ОЕСР з протидії розмивання бази оподаткування та виведення прибутку з-під оподаткування («План дій *BEPS*»). Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати так званий мінімальний стандарт. І хоча Захід 12 Плану дій *BEPS* не є частиною цього мінімального стандарту, українські бізнес-групи з присутністю в ЄС повинні ретельно переглянути й адаптувати свої методи планування і структурування, які пов'язані з ЄС. Зазначимо, що обмін інформацією має значення для будівельної галузі, адже діяльність у цій сфері передбачає як залучення іноземних інвестицій, так і можливість вітчизняним будівельним компаніям працювати за кордоном. Особливого сенсу це набуло із введенням Єврокодів. Також слід зазначити, що Україна підтвердила намір провести перший обмін податковою інформацією у 2020 р. за підсумками 2019 р.

Висновки. Впровадження Єврокодів до вітчизняної будівельної галузі є прикладом імплементатії у правовому розрізі технічних стандартів, що здійснюють активний вплив на рівень розвитку будівельної галузі та її інвестиційну складову. Серед факторів, що напряму впливають на інвестування коштів до будівельної сфери, є також рівень податків на нерухомість, оподаткування діяльності у сфері будівництва, податкові канікули, пільгове оподаткування тощо.

Запровадження європейських стандартів у галузі оподаткування є одним із напрямів, за яким Україна взяла на себе відповідні зобов'язання в частині виконання положень Угоди про асоціацію. Усі напрями гармонізації європейських стандартів у сфері оподаткування здійснюють прямий чи непрямий вплив на розвиток будівельної галузі в Україні. Зокрема, в частині зміни справляння акцизів значення матиме можливість запровадження пільгових ставок для енергетичного палива для машин, використовуваних в будівництві, яке це передбачено європейським законодавством. Цей фактор має суттєве значення для розрахунку собівартості будівельних робіт та впливає на визначення кінцевої ціни для замовника об'єкту будівництва. При цьому позитивним фактором є відсутність чітких строків для зближення ставок акцизів.

У частині ПДВ значення має подальша імплементатія положень Директиви 2006/112/ЄС від 28 листопада 2006 р. про загальну систему ПДВ, яка багато в чому вже знайшла свого відображення в положеннях Податкового кодексу України. Водночас доцільним є перегляд базової ставки для ПДВ в Україні шляхом її зменшення до 15%, передбаченої як мінімальна Директивою. Поряд із цим вимагає вирішення питання щодо можливості подальшого застосування пільги в частині оподаткування житлового будівництва, з урахуванням вичерпного переліку операцій, щодо яких Директивою визначено можливість застосування пільгової ставки у розмірі не менше 5%.

Обмін інформацією з метою уникнення від оподаткування має значення і для будівельної галузі, адже діяльність у цій сфері передбачає як залучення іноземних інвестицій, так і можливість

вітчизняним будівельним компаніям працювати за кордоном. Особливого сенсу це набуло із введенням Єврокодів, впровадження яких оцінюється як позитивний крок на шляху створення сприятливих умов для інвестування з боку європейських компаній, а також виходу українських забудовників на європейські ринки.

Використані джерела

1. Акуленко Л. Виконання Угоди про асоціацію: Україна застрягла в процесі / Л. Акуленко, Д. Науменко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/12/20/7059198/view_print/.
2. Бабенко О. Єврокоды: «европеизация» украинского строительного рынка / О. Бабенко [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.uscc.ua/ru/infocentr/stati-i-intervyu/evrokody-evropeizaciya-ukrainskogo-stroitel'nogo-rynka.html>.
3. Войцицкий Г. Обменным путем / Г. Войцицкий, Т. Варава // Юридическая практика. – 2014. – № 36 (872). – С. 14.
4. Елсуwege П. Ван. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом як інноваційний правовий інструмент / П. Ван Елсуwege // Право України. – 2015. – № 8. – С. 9–16.
5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України : Закон України від 31 липня 2014 р. № 1621-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1621-18>.
6. Кунаховец Е. Европейские стандарты в строительстве: национальный подход / Е. Кунаховец [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://arcp.by/ru/article/evropeyskie-standarty-v-stroitelstve-nacionalnyy-podhod>
7. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
8. Про затвердження Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій і будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами Європейського Союзу : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2011 р. № 547 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/547-2011-%D0%BF>.
9. Родионова Н. В. Разработка инновационных подходов к управлению в жилищной сфере : монография / Н. В. Родионова. – М. : Проспект, 2015. – 116 с.
10. Соляр К. Уведомление об агрессивном налоговом планировании в ЕС / К. Соляр [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.asterslaw.com/ru/press_center/publications/reporting_aggressive_tax_planning_in_eu/.
11. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: ратифікована 16 вересня 2014 року Верховною Радою України та Європейський парламентом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
12. Фінансова енциклопедія / О. П. Орлюк, Л. К. Воронова, І. Б. Заверуха та ін. ; за заг. ред. О. П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 472 с.

Кушнір І. М. Імплементація європейських стандартів до національного податкового законодавства та їх вплив на розвиток будівельної галузі України

Статтю присвячено комплексному дослідженню напрямів імплементації європейських стандартів до національного податкового законодавства та визначення їх впливу на розвиток будівельної галузі України. Аргументується, що впровадження Єврокодів до вітчизняної будівельної галузі є прикладом імплементації у правовому розрізі технічних стандартів, що здійснюють активний вплив на рівень розвитку будівельної галузі та її інвестиційну складову. Серед факторів, що напругу впливають на інвестування коштів до будівельної сфери, визначаються рівень податків на нерухомість, оподаткування діяльності у сфері будівництва, податкові канікули, пільгове оподаткування тощо.

Досліджуються шляхи впровадження європейських стандартів до національного податкового законодавства у частині справляння акцизів, податку на додану вартість. Доводиться, що всі напрями гармонізації європейських стандартів у сфері оподаткування здійснюють прямий чи непрямий вплив на розвиток будівельної галузі в Україні. Окреслюються проблеми, що потребують нормативного визначення, зокрема в частині закріплення пільг стосовно житлового будівництва. Наголошується, що пропонується європейськими органами та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, обмін інформацією з метою уникнення від оподаткування має значення і для будівельної галузі, адже діяльність у цій сфері передбачає як залучення іноземних інвестицій, так і можливість вітчизняним будівельним компаніям працювати за кордоном. Особливого сенсу це набуло із введенням Єврокодів, впровадження яких оцінюється як позитивний крок на шляху створення сприятливих умов для інвестування з боку європейських компаній, а також виходу українських забудовників на європейські ринки.

Ключові слова: будівельна галузь, імплементація, оподаткування, європейські стандарти, непрямі податки, Угода про асоціацію.

Kushnir I. The implementation of European standards by national tax legislation and their influence on the development of construction industry of Ukraine

The article is devoted to the integrated study of the directions of implementation of European standards of national tax legislation and determine their effect on the development of construction industry of Ukraine. It's argued that the introduction of the Eurocodes in the domestic construction industry is an example of implementation in the legal framework, technical standards that are considerable impact on the level of development of the construction industry

and its investment component. Among the factors that directly affect the investment in the construction industry, determines the level of property taxes, the taxation of activity in the construction sector, tax holidays, preferential tax rates and the like.

Explore ways to implement the European standards in the national legislation in terms of levying excise tax, value added tax. Have all directions of harmonization of European standards in the field of taxation exercise direct or indirect influence on the development of construction industry in Ukraine. Identifies issues that require statutory definition, particularly in terms of securing benefits in respect of housing. It is emphasized that the proposed European data protection authorities and Association Agreement the exchange of information with the purpose of tax avoidance is of great importance to the construction industry, because the activity in this area involves attracting foreign investment, and the possibility of a domestic construction companies to work abroad. Special meaning it has acquired since the introduction of the Eurocodes, implementation of which is assessed as a positive step towards creating favorable conditions for investments by European companies, as well as the Ukrainian builders in the European markets.

Key words: construction industry, implementation, taxation, European standards, indirect taxation, Association Agreement.

УДК 347.96

*Гюндуз Айдинович Мамедов,
прокурор Автономної Республіки Крим України,
старший радник юстиції,
кандидат юридичних наук*

ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Незважаючи на події лютого – березня 2014 р. в Автономній Республіці Крим (далі – АРК) та місті Севастополі, які мали наслідком анексію цієї частини території України, прокуратура АРК України не призупинила свою діяльність: вона проводить процесуальні дії у низці проваджень щодо злочинів проти людяності та воєнних злочинів на тимчасово окупованій території півострова Крим, зокрема й відкритих на підставі звернень громадян із тимчасово окупованої території, про порушення законодавства України при встановленні фактів народження або смерті, про порушення законодавства України під час оформлення шлюбних відносин, розлучення або опіки щодо осіб, які перебувають на тимчасово окупованій території півострова, в окремих кримінальних провадженнях, які стосуються збройного конфлікту/тимчасової окупації території півострова Крим, а також щодо порушення порядку в'їзду та виїзду з цієї території. Тож актуальність дослідження специфіки правового регулювання діяльності прокуратури АРК полягає у тому, що, незважаючи на всі перешкоди та ситуацію, що склалася, цей орган продовжує своє активне функціонування із неокупованої території.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз наукової літератури засвідчив, що з моменту окупації Кримського півострову досліджень правового регулювання та діяльності прокуратури АРК фактично не здійснювалося, а до «окупованих територій» у працях передусім віднесено окремі території Луганської та Донецької областей. Тож здійснення відповідного дослідження щодо прокуратури АРК є необхідним у сучасних вітчизняних умовах. Окремі аспекти специфіки діяльності прокуратури АРК у після окупаційний період у своїх працях розглядали такі науковці та дослідники, як: А. Дуда, С. Горобчишина, Т. Гришина, Т. Гучакова, О. Єні, Ю. Каздобіна, Л. Нецька, О. Смірнов, Ю. Тищенко та ін. Проте відсутність актуальних комплексних досліджень на цю тему обумовлює необхідність звернення до неї.

Метою статті є визначення специфіки розвитку сучасного стану правового регулювання діяльності прокуратури АРК України, а також позитивних та негативних аспектів такого правового явища.

Основні результати дослідження. Прокуратуру АРК було передислоковано до Києва відповідно до наказу виконувача обов'язків Генерального прокурора України від 12 червня 2014 р. №33, а територіальні прокуратури у структурі прокуратури автономії на сьогодні не функціонують взагалі [1, с. 33–34]. Як зазначається у відкритих джерелах, у зв'язку з окупацією території півострова Крим кримінальні справи (провадження), а також матеріали за позовами органів про-